

ARTA GENERALA

ANUL III. FEBR.-MARTIE 1927
EXEMPLARUL 10 LEI

NUMĂR

11

CATALOG

al

EXPOZITIEI

Lopătar

— C F C P O —

M. H. MAXY

In Sala ACADEMIEI ARTELOR DECORATIVE
Strada Câmpineanu, 17

Simplă notiță pentru expoziția lui Maxy

Precum vezi, venerat și cult spectator, te afli într-o expoziție nouă. Deși e nouă, vezi, se intră ca în trecut, pe ușă și nu prin zid — tablourile, simple tablouri, medită cumiți în perete și farsa, neconținută farsă, cea trâmbițată de jurnaliști deștepți și esteți, înfierată de colecții de mucuri pentru muzee și jeg pietruit de moarte, — nu te întâmpină prin intermediul unui personaj grotesc și minuscul, care-ți saltă pe umeri și-ți trage, în glumă, o pereche de palme. După legende cari circulă despre tabloul modern, despre arta modernă, tejaștep-tai măcar, un colibri să iasă din pânză și să-ți binecuvânte venirea. Dar, un tablou nou, rămâne totuși un tablou (o cătime fiind în primul rând egală cu sine însăși), adică o suprafață de pânză pictată, limitată, pe care o placi sau nu. Comentariile sunt inutile și tâlmăcirile de așijderi. Dacă vrei, o expoziție nouă te îmbie la reculegere și meditație. Te obligă să-ți părăsești ipocrita concubină — memoria rațională — și să-ți amintești de gustul dela 3 ani, când aflai cu surprindere de o existență ce se desfășoară ciudat și neverosimil. — Și ai fără să pricepi. Te bucurai fără să cântărești. O expoziție modernă e un pom de Crăciun.

Doamnelor și domnilor, desigur c'ăți remarcat: (vă bănuiesc un dar ascuțit de observație) un leș e neplăcut, indiferent de miroznă; un schelet

e nu numai acceptabil, ci și util în solitudinea omului. Scheletul se poate conserva inalterabil ca o esență: radiografia nu-l străbate, flacăra nu-l fierbe. Arta naturalistă comentă tragedia leșului, se opriă la periferia spectacolului vital; artă esențială, arta modernă nu pricepe dimensiunea, pretextul gradat cu termometrul, spasmul

tarifat de brigada de moravuri și nu recunoaște capriciul cărnii. Carnea trebuie nutrită cu șalău maioneză, pâine și lapte — n'are necesitatea cuvântului și formei.

Subliniam după război (într'un articol detestabil din „Rampa“), în câteva fraze inocente, — fraze sufragiu universal — sbaterea lui Maxy în naturalism. Pictorul nu era academic, dar dădea târcoale cimitirului. În ochiul său meta'ic natura se descompunea: pensula topăia dela colina muntenească, cu farmecul ei particular, la panopticul cafenelei literare. Compunea în lămâiu case cu pridvoare, unde țărancele sparg dovleci cu satărul, torc lăna — țarini spintecate peste care

se plimbă cosași. Subiecte, peste indoială, interesante și laudabile. Artistul se arăta element util. Critica își permitea (fără să se compromită) să madrigalizeze la fereastra lui; îi se oferia un cuier-promisiune de care să-si spânzure o speranță. Era un tânăr care promite (Tonitza pretindea chiar că e precoce ajuns la maturitate) vrednic de expulsa la „Arta Română“, vrednic, dacă vrei, de

Arhitectonică vegetală.

M. H. Maxy.

un premiu. Pentru spectatorul atent însă Maxy circula cu facla printr'un haos de chipuri și fulgere, căutând anotimpul cel iluminat, unde sbateră de muște în cutiuța de chibrituri conține expresia simplității sale. Pe atunci căuta supranaturalul în chipul zugrăvit, insul sub carnea și nervul măștii. Intre prieteni, admirabilul scriitor și gazetar Dem. Teodorescu a remarcat cel dintâi ochiul Roentgen al lui Maxy care surprindea sub chipul grav pe candidatul la paralizie generală, pe practicantul de viții biblice, etc...

Nemulțumit, pictorul a evadat din peisagiul specific, și a deschis pieptul, s'a lăsat traversat de toate influențele. Celula s'a dovedit rezistentă; inzestrată cu antidot personalitate. O cireadă de bivoli trecuse prin livele și grădina de legume. Toate făgăduințele devastate: ardeii și tomatele comestibile desrădăcinate! Constructivismul, joc de oglinzi, joc de spectre, a fost totuși pentru dânsul o operă de censură. Temperamentul s'a comprimat într'o formulă, s'a distilat, mai ales, într'un alambic. Cea dintâi expoziție a lui constructivistă — cea dintâi expoziție constructivistă din țară —: o piatră în parcul înțelepților, desmințirea oricărei promisiuni. Viții, traficantii (am vrut să scriu practicanții, dar nu mă mai îndrept) tristetelor înțelepciuni s'au întors nedumeriți dela poarta care fusese de ostrețe, peste care crescuseră turle și plesniau licurici, urși la vedere.

Maxy e un conchistador pe aceste teritorii.

Din contururi reci, din vidul de dincolo de stratul atmosferic a descins cu parașuta în miezul unei vieți sclipitoare. Un puț artezian de magneziu aprins funcționează fără întrerupere. Când am scris manifestul „Integral”, pentru cel dintâi număr al publicației noastre, Maxy pluta. Constructivismul îi frapsese carnea cu cicatrici. S'a desrobotit. Deatunci, pictează. Smplu, fără formulă, orice. Universalizează floricea, porumbelul, steluța autohtonă. E clar. De o claritate care te sperie; pânzele de acum sunt toate fotogenice. E om și pictor la nivelul 1927. Intuitiv — fără să vrea. Dar claritatea lui e vizibilă numai pentru domni care respiră același ozon.

Trebuie să fi străbătut cu dânsul teritorii calcinate de vis incandescent: trebuie să te fi lăsat biruit de surprize și noutate, ca dânsul. Maxy a trecut peste epoca pamfletară, de harță cu sintaxa picturii, de gueriliă cu propriul său ins. A consumat revolta împotriva artei-răsfăț, a zugrăvelii formulă de politeță și omeniei reduse la câteva cutii de conserve. Pictorul și-a redobândit certitudinea puerilă, îngâmfarea de sineși: viziunea prinde graniți, arta lui se precizează precipitat. Își îngăduie licențe și libertăți fiindcă e deplin stăpân pe meșteșug și expresie, fiindcă arta lui exprimă plenitudine, forță și triumf vital. Aci, în expoziție, se prezintă o treime, care viețuiește în unul și același exemplar: omul care surprinde asociațiile de fantast și real, pictorul care învie un ținut din basme osândit la moarte, artistul funambulesc care-și permite salturi mortale, fără a distruge o clipă construcția plastică. Straturi de sensibilitate se suprapun pe măsură ce se

ivește un nou pretext.

Un tablou contrazice (a contrazice înseamnă a în trece adesea) pe celălalt; dar nici unul nu clinește echilibrul sintezei plastice. Sondează profunzimi, deschide lacătul care încuie misterul lucrurilor: — fieștece pânză deslușește un mister, îl captivează într'o sentință fără recurs. Ascultați glasul lucrurilor care răsună din profunzimi — în pasta vie și nervoasă ca o carne tânără! Câte tablouri atâtea axiome plastice; câte planuri atâtea proverbe care-și încrucisează înțelepciunile ca săbiile. Maxy își scrie cu expoziția de acum o pagină definitivă: în cartea lui de aventuri, în cartea artei.

Reminiscență

M. H. Maxy

zapis autentificat că sunteți în posesia unui Maxy!

Maxy, un prieten îți strânge mâna.

Ion Călugăru

Inițiale pentru Expoziție

De vorbă cu M. H. Maxy

În atelier. Un aspect îmi oprește ochiul și mă subliniază. Semafor paleta. Artistul în salopetă, pe care pensula a pus semne de exclamații, neclintit. O clipă raționez: dacă ar mișca acum capul, atâtea eprubete, retorte, noțiuni vidate generos în câtă pictură, ar porni o orchestră subită de tren deraiându-se. Fără prealabil. Curând vernisezi expoziția. Activitatea, după promisiunea, antrenamentul, manifestul de acum 3 ani *Integral! Integral!* — Matheul poate începe. Secunds-out.

Îți observ: ascensiunea. De la expoziția precedentă, la aceia de acum, te văd ca peste un viaduct. Funicular, prefacerea, pururea, flueră din toate tuburile golite. Nu mai ești constructivist, numai ești abstract. O fațetă nouă te acoperă; o integralizare cu sine însuși. Pictezi subiecte. Dincoace câteva laterale cubiste, minunate invenții suprareale și peisajii indigene. E o pictură românească cetățeană?

— Nu știu și nici nu aș vrea să știu. O singură dorință se zbate în mine. Aceia, de-a mă vedea cât mai adânc și de a-mi izola celulele de preț, de sgură, pentru cea din urmă valorificare.

E un fel de a te cunoaște pe tine însuși, ca să ști cum stai cu activul și cu pasivul.

Subiectele? Subiecte cetățenești? Intreaga valoare a subiectelor înconjurătoare, are pentru mine un înțeles în afară de emotivitate. Băltoaca moralei cetățenești imprimată peisajului un parfum de bucătărie.

Sănătatea și linia vieții

deplină din palma cu semnul?, o găsești în lumea sălbatecă și primitivă, care trăește din miracolul optimismului și al bunătății din urmă. În mijlocul lor, al obiectelor lor casnice, printre copii și jucăriile lor, printre animale sălbatice, printre eroii tuturor utopiilor politice și științifice, cu mecanismul figural al geometriei în mișcare; în furnicarul orașelor abstractizate ca pe hartă, mă văd emoțional, copil sălbatic sau nebun; emoția se naște odată cu spaima, gestul odată cu dragostea.

Iată subiecte... Iată de fapt ceia ce poate pune în funcție un organism producător de aceia se numește în genere: Pictură.

— Glorioasă această scalandrare în tine și energie condusă. Astfel poți vedea, plantele care te rețin în adâncul indezirabil, și să le omiți. Virilă plecarea primordială dela faptul esențial. Iști cert cu ceia ce prezinți. Plămânul funcționează puternic. Deci nu te previn.

Ști. Publicul va dilata iar orbitele și incomprehensiunea voită. Fiecare, în afară de acei câștigați în traectorie, va rămâne între un semn gipsat de întrebare și o negație. Frica de-a asimila magnetetele e necondiționată lor. În artă elementul rudimentar se exclude. Singura posibilitate e să porzi contraverses de negativ și pozitiv. Congelat în arta veche el există

sensibilității, astfel cum ea l'a dorit. Amorfi, fără obstrucții — hidromel. Facem artă numai pentru contingențele severe ale unei noneducații, sau putem publica comunității valorile ei logic existente?

— A fost o pericadă de vreme, când o pătură de intelectuali, artiști și esteteți, sabotati de oficialitatea scârnavă a unui estetism vulgar burghez, au pus mâna pe târn și-au umplut lumea cu praful propriei ei putreziciuni.

În nimbul creiat prin dislocare, s'a întărit tancul virtuților proaspete. Rolurile erau împărțite: Unii la cărmă, alții în interior.

E cert că experiența dadaistă e profund umană și deci spontană. Ea se continuă de câte ori se inoesc stindardele, de câte ori se vâruiesc pereții. Publicul de aici și chiar de aiurea, e prea grăbit

de ale vieții, ca să-și poată regula montura; iar suprasensibiliile intelectuali mecanici și expeditivi în toate întreprinderile lor culte și financiare, privesc cu fioruri, binefacerile multiple ale științei ce le oferă din ce în ce avantajii practice — refuzând să înțeleagă influența aceleiași epoce și asupra sufletului artiștilor.

Ridiculul romantismului tomnatec, al lirismului periferic, tronează cu emfază, binecuvântând estetica burgheză.

Democrația care a inventat enciclopedia, a sădit-o în sufletul fiecărei personalități de băcan sau cămătar. Deacea în contactul reciproc, arta nouă are de luptat cu enciclopediștii!!

Construcție umană

M. H. Maxy

Câtă vreme neghina crescută pe ogor, de la Renaștere încoace, nu va fi plivită din impulsul colectiv al unei noi conștiinți europene, sensibilitatea nouă, va fi prețuită numai de o anumită pătură omenească. Fiindcă arta nouă, adică *arta*, se refuză democratică, se refuză la vulgaritate.

— E exact tot ceia ce premergătorii susțin cu bună viziune. Incompatibilitate, indolență, miopie. Poate că pasul greu l'am înfruntat.

Reîntors din Germania acum 4 ani, cerebral, abstract, precipitai atlet între formă, culoare, planuri suprapunând o estetică de indicator, de puncte cardinale. Totul pornia de la linie și de la culoare ca de la valori inevitabile și absolute.

Ca artist trebuia să le dispui, să le echilibrezi pentru emotivitate, pentru construire. Linia n'o copiai de nicăeri. Srafulgera până ca un cer. Culoarea anarhică izbia traducând în cartuș de dinamită ochiul. Alăturat încă câtorva, ai floreat cu penelul pe câmp deschis. Adversarii inerți au curbat, peisagiul s'a rupt ca o avalanșă peste ei, desprinzându-i din glicerină. În urma voastră ca a autoplugurilor, a fâșnit din solul ciufulit, puțuri, glas, inimă, creeri, — artezian. Clișeele vechi le-ați ars cu sulfat de cupru. O activitate nouă, conserva unui pământ virgin, pe care călcați fermi, aventurieri, Columbi.

Datorită nouă, în perspectivă iată câteva adevăruri în îndeplinire. Printre artiștii femei — mai ales.

— Cred că te înșeli, Ceia ce ți-se pare modern la ele, e numai decadentismul lor «a fleur de peau». Pentru arta nouă, le trebuia la sensibilitate un regulator «Gillette». În deobște clanul feminin pictoricesc, se vrea degajat de sensul ei intim; deacea urmărindu-le manifestarea le vei vedea brutale, ca să pară bărbați. Deci o producție de gesturi. Doar în Franța o femeie a reușit să rămâie femeie. Și deacea e sinceră și îi respect arta: Maria Laurencin.

— Și crezi că în modul acesta ele au găsit un teren neutru de opoziții? Dar cred că ai dreptate. Nu e un fenomen mare, e o recidivă în obișnuința întregii lor mișcări spirituale.

Văd galeria vie a pieselor. Totul o algebră nouă. Ecuațiile le vei putea soluționa d-le public prin întuirea întregului plan pictural.

A'tfel rămâi un întârziat. A! nu-i nimic! Un defect la tiroidă. Observi? Linia mișcă perpetuu. Ii simți o oprire metafizică în aparatul d-tale de percepție, și filtrare. Fiecare amănunt, până la tot ansamblu luptă pentru susținerea întregului subiect. Pictura nouă depășind cadrul, amplifică pânza în preerie, în metropolă, în termometru. Crezi că am dreptate d-le pictor?

— Omul e dator să încerce!!!

— Culoarea e psihoza coagulată a elementului tratat. E substanța electroidă a unei părți a inspirației, a compoziției?

— Da, Da... Culoarea e elementul standard, ca piatra sculptorului. Cunoscându-i virtuțile, îi poți întrebuința firea pentru nevoile de exprimare.

— Există în artă un deuseu la natură? Crezi că

arta trebuie să rezide într'ansă, sau s'o reprezinte?

— Pictura din totdeauna a avut legături cu natura; numai că uneori i-a devenit prea servilă. Momentele de înălțare religioasă, de ex. au avut felurite influențe asupra picturii. Au pretins-o când transcendentală (deci mai aproape de abstractizare), când mai umană (vezi Michel-Angelo, Rafael), de multe ori socială (Epoca modernă-religioasă).

Viziunea picturală modernă, a avut natural diverse motive legate de o anumită psihoză cu prea puțină importanță emotivă, la începutul carierei ei cubiste. Decadentismul fauvist, adunase din spectacolul vieții orășanești, suficiente date pitorești, ce s'au moștenit la hazard.

Viziunea era legată de însăși intenția în prealabil care funcționa mai presus. Se cercetau adâncimile, se tatonau înprejurimile, se solidifica fiecare $\frac{1}{16}$ din câștig. S'a ajuns la un moment, ca alfabetul geometric, să fie baza compoziției abstracto-constructiviste, pe drumul *emoționalului pur, sintetic*. Tabloul se devalora treptat, și pictura se reintegra arhitecturii, stilului cel nou al artei decorative. Iată rezultatul imediat al experienței cubiste, iată-ne stăpâni pe-o activitate deplină, pe un teren cu circuitul strâns. «Integralul» a bănuț încă acum trei ani limanul și fără modestie va recunoaște ca bune măsurile sale. Primerită și antrenată, pictura nouă virilă, își mută bagajul în plină viață. «Integral» a țipăt ori-când împotriva anchilozărilor.

— E marele d-stră merit de laborator și curaj, prefacerile din urmă. Cât pentru public, pentru care îți iau aceste note, continui.

Cum pictați forma, care e colaborarea luminei și a umbrei în tabloul d-stră?

— De fapt, ori care dintre pictorii tuturor vremurilor își așternea forma inspirației pe pânza, după anumite legi sau norme recunoscute. O formă e în pictură, o formă de culoare transpusă pe o suprafață dată. Deci se va ține seama de legile ce se dovedesc obligatorii, față de acțiunea noastră. Forma de culoare va fi pusă astfel, ca împreună cu celelalte ce ar succeda să formeze echilibrat ritmul inspirației noastre coloriste. Operația trebuie redusă la minimum de mijloace, ca expresia gestului să reiasă clară și spontană.

Fiecare culoare reprezintă o anumită gradație de lumină. A lumina anumite părți din tablou, înseamnă a dispune formele colorate așa, ca unele dintre ele să iasă în evidență față de celelalte, fie prin faptul că sunt mai luminate, fie contrariul. În ambele cazuri, vom ține seama de gradația luminei culorilor, în așezarea topografică-compozițională a formelor.

— Perfect. Există un echilibru, care să opriască ochiul. În ce grad vă ocupă în tabloul actual compoziția lui. Tabloul d-stră superiorizat la epocă prezintă o sinteză?

— Dacă situația de bază a faptului pictural prezintă un anumit fel de echilibru, ar trebui să admitem pentru o sumă de situații un egal factor-echilibru.

Altfel e echilibrul la baza tablourilor lui Cima-bue și altul e al lui Rembrandt. Altul e echili-brul picturii lui Claude Monet și altul e al lui Cezanne. E echilibrul spiritual al epocii.

Pictura așa zisă primitivă își stabilizează un centru de gravitate în însăși subiectul ce plana în plinul pânzei. Atmosfera inconjurătoare era aceeași ca înportanță. Pictura e transcendentală. — Baza, contactul cu pământul, ideea compoziției arhitec-tonice, triumghiul se naște odată cu Răsăritul, odată cu religia umanității.

Observați mai spre noi, echilibrul, sau mai bine zis lipsa completă de echilibru în pictura im-presionistă. — Cel d'întâi, Cezanne, a distrus cen-trul, a distrus gravitatea de bază și-a răspândit-o în mod egal pe toată întinderea pânzei. Natu-ral că acest echilibru se precizează până la ca-racter în pânzele de în-tâi ale lui Picasso și Bra-que și trece de dreptul în arhitectură, distru-gându-se complet SI-METRIA.

Iată deci o serie de reprezentări, cari pot mulțumi o serie cât mai variată de «ochi». — Na-tural că înregimentat în clanul noii erupțiuni sensibile, ideile proas-pete se valorifică în a-celași echilibru. Doar când

spontaneitatea rupe coarde vechi, hazardul ne apleacă când pe-o coastă când pe cealaltă.

De la cubism la futurism, o serie întreagă de isme, s'au dezvoltat lateral, cuprinzând în fond aceeași sensibilitate ce se caută în toate fațe-tele ei.

O sinteză? (și-a propus-o și Integral) poate fi prematură, poate fi prețioasă... Tendința în ori-ce caz, e să urmărim toate experiențele, să le folosim, să ne strângem rândurile; școala cea nouă a vieții noi, se vrea autoritară, și produ-cătoare de energii.

Ritmul cel nou e fugăr și cu undoiri de șopârlă. Il vom seziza, îl avem poate în noi?

— Artistul tresare, se concentrează ca un arc de pendul, îmi vorbește cu convingere și îi aud nervii sunând ca un grup de chei în buzunar. Continuî. Observatorul se prezintă simplu ca în stal. Înțele-gerea lui alternează între habitualul lui și panta ce

îi-o oferi. Skeyur, la început vibrează cu nesiguranță. Când va cunoaște curcubeiele peste genuni, va fi căș-tigat pentru tine de el însuși. Handicap, handicap. Totul e nou. Compoziția e ciudată realizată, persona-giile se exclud în culori. Estetica nouă îl vimește, îl cuprinde. Noutatea îl fâstăcește ca un far mereu aprinzându-se.

— Recunosc situația puțin comodă a observato-rului din stal. E o chestie de nivel și de cerințe. Fiecare strat de populație își poartă haina ocu-pației lui... Vezi genunchii goi ai alpinistului cu botforii pistruiți de alice, și cămașa țaranului nostru în afară de pantaloni. Vezi salopeta lu-crătorului, și haina soldatului și redingota diplo-matului, și surtucul surtucarului.

De ce sensibilitatea nu poartă uniforme?

Cu steaua

M. H. Massy

Observatorul d-tale din stal poți fi chiar d-ta și atunci dragă Gheorghe Dinu, dragă d-le inter-victeur, trăiască *Inte-gral!* Dar observatorul din stal mai poate fi și un biet înțelegător al atâtor lucruri pe cari le-a idolatrizat. Și atunci e natural că expoziția cea nouă poate fi pentru dânsul o simplă apoplexie — sau mai bine zis, chiar o apoplexie cu recidive. *Omul e dator să încerce.*

— Atunci putem clasa — și nu ar fi aici locul — o serie întreagă de răsturnări, edificii — reprezen-tanțe ale epocii și indivi-dualităților.

Pentru găsirea ritmului nou, pentru precizarea conduc-tei ideii contemporane, pentru însăși legitimitatea noastră, avisul, e să lup-tăm! Să nu prezicem de înainte efectul. În toate

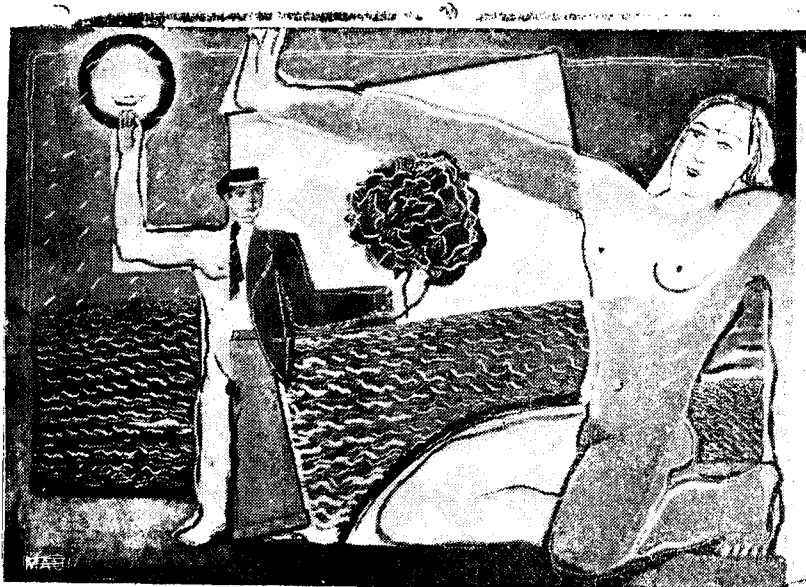
timpurile au căzut meteori cari au desfigurat cu o traectorie, geometria tenebrelor. Un lucru apare evi-dent. Il știm. Acei plecați cu entuziasm și cu aban-donări, câștigă. În asaltul actual, entuziasmul și mu-niția sunt ale noastre. Nimbul epic vociferază cu noi. Amândoi suntem Integraliști. Ne vom subscrie și sângele, în cosmice transfuzii, pentru apărarea ace-luiași drapel, pe care ne-am încheștat inimile.

Recunosc picturii, de-a prezenta avansul cel mai fr-semnat în revoluția artei. Cred că dânsa are mai mult dreptul de-a indica fațetele acestui veac cu pașii de tanc. Lucrând cu un material restrâns în dicțio-nare, neprecisat în sferii inalterabile, posedă cea mai republicană libertate de valorificări. Pentru pu-blic? Nu! Toți deopotrivă urcăm. Unii cu ascensorul, ceilalți pe scara de serviciu. Singura deosebire dina-mică. *Nu există precursori, sunt numai întârziați* — spune Cocteau.

Artistul e înalt, paralel cu sine însuși, mă privește ca dintr'o nacelă și între dinți își ține strâns surusul, ca pe un saxofon.

La revedere.

Gheorghe Dinu

Dilemă

de M. H. Maxy

Diana

Odată cu noi
regii din basso-relief plecau la vânătoare.
Fii fără grije. Praful de pușcă
a desinfectat pentru azi pădurea de lupi
pe brațul meu muntele urcă până în pisc
și cerul mută ca o colivie pădurea
aprcape și mai departe.

Pentru a doua oară
ce sportivi plopii alergând pedestru paralel cu noi,
vezi? Pe aici sălciile cresc
ca pescarii pe marginea gărelor.

Deschideți degetele cu prășelele de os
atenție — pășim cu acurateță
nu hezita de loc
în aer liber câini fac gargară cu stele
cerbii dorm ca regisorii până la 9
și prin potecile nevertebrate, drumul
e valabil până la decapitarea lui în râpe.

Privește. Lumina e albă
ca pieptul păsărilor de mare
în corpore pitpalacii își mușcă limbile
și în trapele pământului ecoul vorbește în contumacie.

Eu sunt mai înalt decât tine cu o vrabie
impușcat în piept aerul îți sângează pe gură,
sub tălpi ne trec drumurile cărțițelor
vânătoarea începuse.

Din cuierul aerului desprindeam
cocoși sălbatici
sângele îți bătea cu grindină în geam
cerul saltimbanc se tăvălia pe câmpuri
(să nu-ți rănești mâinile
în sârmele vântului)

glasul cornului se desbracă în fagi
scade treptat epurilor inima de fragi
aici vocea puștilor se izbîia cu fruntea de grinzi
iar în castelul pustiu
luna se da cu capul de oglinzi.

Stephane Roll

Concluziuni

I

Obrazul tău e un cartier mult mai nou
Imbracă vocea de zile mari, îți spun
te sparge răsul ca bășica de bou
pe limbă pulpele tale tutun,
ora se umple de cânepă, ce papă-lapte
oceanul atlantic acest chioșc de ziare tropical,
cerul tăiat un metru șapte --
-- zeci și cinci pentru rochia de bal
întinzi gâtul ca plasă de siguranță
ce ranch ochiul tău stâng, ce mustang
pupila, prin sângele inclinat ca balanță
de vorbe ne lovim ca de prag

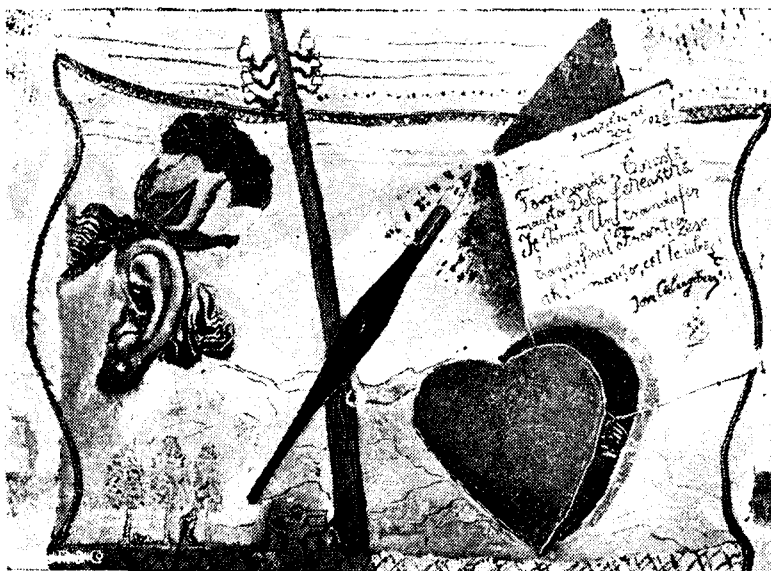
II

și foc ca brâu prin saltimbanc mădular
răsună timpanele noastre ca oglinzi
ceasul e sterp, cu cerbi ca vestiar
cât de elegant aerul sub aceste grinzi
pornesc drumuri în sare și fier
biserica în construcție cu schele, statui dinainte
mi-a plăcut mirosul de ger
de geamantane, de voiagii în rue de rivoli printre
afișe dinții tăi, mâinile tale ca articole de toaletă
atât de dureros ne dăruim ferestrelor, camerelor de hotel
busole, sânii mă îndreaptă spre o seară de cretă,
incerci cu pasul să deslușești un continent, un țel

III

in arterele noastre sunt brutării uneori orașe
frații mei, frații mei, e un ceas critic; o cărnă
am văzut oameni căutând liniștea
precum cuiburi de pasăre
dar (ce filosofie!) ne străbate moartea ca sarmă
nu înțelegi: e prea gramaticală priveliștea din noi
e idiotie să mergi în sus sau în jos
la dreapta sau la stânga, înainte sau înapoi
în argilă recunoști surâs și os.
haide, un salt peste acest ținut
iată bulevardele, cinematografele pe retină
iată umerii ca preerii, munții în spre trecut
deschide aici creerul ca o vitrină.

Ilarie Voronca

Creșterea apelor - Turucăuș.

M. H. Mase

Priveliști

Vacile'n Vatra-Dornii calcă'n asfaltul ud
de ierburi, cu privirea marină de trecut,
— ca'n Herța când tăcerea mănzăpezea pe-o bancă --
și mugetul de gușă legat ca o talangă.
Imi amintesc: amurgul căzut pe jos de somn
în târgul cu șopârle sub pietre, făr'un pom,
cu coperișuri trase peste ferestre glugă
ca ziua să se'ntoarcă prin curte, ca o slugă.
Cine-aducea deodată cirezile din câmp ?
Aveau și-atunci ochiul de sticlă, gâtul strâmb,
dar aduceau în uliți baliga din pășune
și în surâs lumină din soarele-apune.
Seara, un murmur negru creștea din sinagogi :
Cereau desigur — altfel ai fi voit, să rogi —
ca să-i ferească Cerul cum le-a ferit strămoșii
de panica adusă din câmpurile roșii.
Deodată după geamuri se aprindeau făclii :
o umbră liniștită intra în prăvălii
prin ușile'ncuiate și s'așeza la masă.
Tăcerea de salină încremenea în casă
și'n sloiul nopții jghiabul ogrăzii adăpă.
Bunicul între flacări de sfeșnic se ruga :
„să-mi cadă dreapta, limba să se usuce'n mine
de te-oi lua vrodată'n desert, Ierusalime !“
Tavanul plin cu ingeri de ghips urcă în cer ;
ce foc în sfeșnicarul obloanelor de fier ;
un sulu'n viscolire se limpezise parcă
și casa, clătinită în noapte, ca o barcă
se desprindea din strada târgului și plutea.
Somnul ca un paharnic, fără oprire bea
și nu mai știu cu cine vorbea bunicul.

Nime

nu asculta cum dânsul plângea, din adâncime
și-amesteca în capul nepotului său tâmp
ruga din casa scundă cu mugetul din câmp.

Priveliști

În desprimăvărarea de'nceput
sufletul meu e ud de-atâta soare,
ca un harbuz de vară ne'nceput
cu miezul plin de sămburi și răcoare.

Aș vrea să sparg ferestrele din trup
pleoapa rece pe privire'nchisă
să se așeze'n mine ca'ntr'un stup
soarele blond cu miros de melisă.

În ziua albă ca o farfurie
cu struguri, cu caise și zămoși
clowni și-au lipit surâsul de-alifie
și mușchii de hârtie pentru Moși.

Prin mese cu picioarele de ciută
izvoare-ași vrea să biruie prin zid
și casa să se spargă ca o fructă
cu o omidă'n fiecare blid.

Ovreei vând prin semne la tarabe
dorinți și ustensile de voiaj.
Rebeca-cât țî-s pulpele de slabe !
Hai să plecăm afară din oraș.

Ne-așteaptă trenuri cu viteză nouă
șopârle printre șinele de fier
și dimineața cu cercei de rouă :
să răsturnăm balcoanele cu cer.

Atunci, frumos, dealungul și dealatul
pământului acoperit de zi,
boii cei simpli vor începe-aratul
în pacea care se va nefârși.

București 1922

B. Fundoianu

P a v i a

in amurg sau puls clipe se deschid dreptunghi
ferești identic cărți răsul coupe-papier cu figuri și flori ca dinti
când ore se întorc și gratuit strigăte urcând cum turiști în munți
căci trei tramwaye galbene asemeni un școlar leneș o
temă cu greșeli un oraș compun
și etaje istorice indică străzi ca uliți
adică viață cu o „Mică Publicitate“ foarte puțin interesantă
apoi pickpocket îmblânzitor de stele sub dans
rece întunericul cântă din saxofon
trust de clopote concurând tăceri în cross-country și biserici
supralucid frigul vast în spirală cum vapoare întârzie pe Tamisa
și luna căzând sub orizont la fel un tablou neglijent atârnat
iată în fiecare dimineață casele pornesc la lucru pe bicicletă
cotidian zile trec cum oameni s'ar opri la vitrine
în gest cubist gândesc viitor la noapte egal ceasornicul la timp
NE-SV diagonal peisaj Corso tăiat de Ticin la 3/4 ca un picior
de o jaretieră
pe trotuare înguste circuli atât lichid într'o eprubetă
dens becuri luminează cicatrice sau detunătură de pușcă
spre plămâni surmenați de tutun respirația ascuțită își face loc cu coatele
firmament pătrat cerul obișnuit în excursie la sud plouă
ca sub un duș abstract mergi prin ceață poate printr'o mulțime
vânturi te pătrund după cum o familie burgheză cu copii într'o
grădină publică
green hoteluri și oglinzi în pas străbat cât sângele prin vine
vespasiene câini femeii sau cinema forme ciudate plictiseala
îmbătrânind ocnaș
în creier singur nesti fotografie pe un perete metafizic
și nervi scăzuți în rezumat punch sexual acid electric
la tabla de materii într'un bar Mariuccia ca într'o cutie
două țigări.

Cluj / Central University Library Cluj

Mihail Cosma

Duet primitiv

M. H. Masy

REQUIEM

Chitanță

S-a pînă de la Florești capul lui Ogara.

MORGA, BUCUREȘTI

Poem fotografic de Brnea.

Proces-Verbal scris cu creionul.

Cornul de vânătoare. Unul la doi plămâni. Plisc de argint bătrân, mirosind bomboane de mentă. (Când suflă iese o pădure și atâți haiduci cu tâmple verzi, câte vădane).

De șase ori nasturi cu zimbrii cum poartă voievozii pe catafalc. Zece mustăți de arnăut, trei bărbi de episcop, căptușite cu piele proprie, găsite la hanul Lupului, în perna de căpătâi.

La fata ovreiiului, o rochie de stareță, și o dantură de baga cu lumini, pentru pus în păr.

Dânsa avea trei inimi (socotind și cele două țafe), și-i plăcea să se vadă dublu în iaz, ca'n cărțile de joc, unde ovreiiul prășia o herghelie de știuci. Mister.

Ispravnicul a ridicat spânzurătoarea din cel mai înalt lemn, (lemn

de țer) și trei zile juvățul a ținut gura căscată, plus un vânt negru, de vărsat, anume tocmit.

Banditul venise la bălci să cumpere doi milioane. Fata ovreiiului pretinde că e grea. Cui se cuvin galbenii? El era însoțit de spinare (de care nu se despărțea niciodată) și în dinți o frunză de arțar, zice, ca să-i păstreze umed un sărut, luat ploscă la drum. Avea o gaură în piept, să poată răsuflă în caz de moarte. Ispravnicul așteapta să nască fata ovreiiului pentru corpul delict.

Pe tipsis ca la ospăț.
Madame est servie !
(dacă n'ar fi gura ași cere un ardei roșu)
ce somn de nuntă sub gene,
ce vis-à-vis de viață.
Suflet nu lua expresul.
Distanța de patru ore
între ceafă și trup
Iată-te purtat subsuori
ca o pâine,
cuminte pe orice mobilă:
cap de bufet
cap de soba
cine strige numele de
vânat,
când doctorul îți smulge fața
ca un *passe-montagne* ?
cap de grădina
cap de birou
suprapusă vedere, dublu-orb
cap de vitrină
cap de mână.
Ochii puteau fi nasturi
(chîpul meu are o pată de
deget
nu ți-a șters gardianul
pupila)
Mă auzi ?
Dacă evadezi, vin' o
la mine *presse-papier* !

„ I . N . T . E . G . R . A . L ”
REVISTĂ DE SINTEZĂ MODERNĂ
ORGAN AL MIȘCĂRII MODERNE DIN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE

REDACȚIA BUCUREȘTI: M. H. MAXY, CALEA VICTORIEI 79, ET. I

REDACȚIA PARIS: B. FONDANE, ILARIE VORONCA, RUE MONGE 19

REDACȚIA ITALIA: M. COSMA, PIAZZA D'ITALIA 2, PAVIA

COLABORATORI PERMANENȚI: F. BRUNEA, VICTOR BRAUNER, ION CĂLUGĂRE, M. COSMA, IRINA CODREANU, B. FLORIAN, B. FONDANE, M. H. MAXY, CORNELIU MIHĂILESCU, ȘTEFAN ROLL, ILARIE VORONCA, TRISTAN TZARA, A. L. ZISSU

N . O . T . I . T . E

■ **Moravagine de Blaise Cendrars.** Ed. Bernard Grasset. 1926. — O aventură fantastică. Eprubeta Europei umplută de licoarea magică, a unei personalități, spărgând formele obișnuinței: Moravagine. *Revoluția rusească* (1908). Indienii Albaștri, înălțarea primelor avioane. O rupe de evenimente ca de arbori. Secretele curții imperiale ungare, desvăluite cu o precizare și o logică, întrecând prin absurd cele mai bune pagini de literatură extravagantă. Iată romanul de aventuri ridicat la locul de cinste pe care două generații de scriitori i-l refuzaseră. Imaginația cititorului contemporan, hrănită cu un spectacol în afară de comun, și-a câștigat dreptul la cartea — deslănțuire a marilor elemente. „Moravagine“ poate fi biblia acestei ore, cum poate deveni și actul de acuzare al ei. O ardoare în nebunie, purtând eroii din frigul siberian în savanele Americii de Sud. Dar Blaise Cendrars păstrează în cele două pupile — două aparate Kodak. Retina lui reține o admirabilă deslășurare de peisagii multiple, regiuni geografice neexplorate; toată vigoarea unei naturi barbare. Pagini întregi sunt poeme de o simplitate de lanț de muni, într-un amurg fumuriu, înălțate ideilor faptelor. Citiți-l pe „Moravagine“ profetul straniu, aparținând lui Dumnezeu cât diavolului.

■ **Les Poilus de Joseph Delteil.** Ed. Bernard Grasset. 1926.

Fiu al unei generații, în care îndoiala și certitudinea se îmbină, deopotrivă de puternice, Joseph Delteil e în adevăr un caz rar de seninătate și neșovăire dreaptă, de pas sigur pe un trotuar cresc. O tinerețe virilă, l-a salvat pe Joseph Delteil, dela sinuciderea unei generale desnădejdi. Sănătatea lui sanguină, a învins tristețea unui efort devenit inutil, prin repetare. Deșteptat de un cântec de pescar, într-o dimineață cu plute, Joseph Delteil s'a bucurat, minunându-se, de sucii tulpinelor aplecate, de împreunarea gușterilor în ierburi. Știe chema toate florile pe nume. Măgarii îi vorbesc într-o limbă sensibilă, albinele îi dau în înțepătură limpezimea de aer a mierii.

Genul lui Joseph Delteil (o spune singur) e epepeia: unei ori oda.

„Choléra“ a fost o revelație amplificată în „Sur le fleure amour“, pură mai târziu în „Jeanne d'Arc“. Totuși, în șiragul acesta „Les Poilus“ sunt o carte neizbutită. Scrisă poate prea în grabă, pulsația ei vădește o stângăcie, cuvintele se opresc la suprafață fără să rupă frunza nuferilor din fund. Unele arpegii sunt false; multe suprapuneri, exagerate. Dar, în nedesăvârșirile acestea chiar, e o vigoare adolescentă, o frăgezime de pătlăgină.

De reținut mai ales portretul lui Clémenceau, bătălia dela Marna. Poetul cu sensibilitate de seismograf, până întinsă peste sufletul neprecis al mulțimii, se vădește însă, în paginile pline de zăpușeală, de amarul în presimțire și așteptare, a zilelor precedând războiul. E în greutatea de atmosferă bolnavă, în gesturile făcute cu incetinitorul, în lungile întârzieri între trestii pe malul apei cu sborul de plumb al păsărilor în amortire speriate, toată panica încheștată, liniș-

tea de oglindă și glesnă moartă care atunci în 1911 avea să se spargă în țipătul unui tun semnal.

„Les Poilus“, epepeia a războiului 1914—1918 va stăruii mereu imagine vie ca o cicatrice pe obrazul actualei literaturi.

■ **Celeste Ugolin de Georges Ribemont.** — **Dessaignes.** Ed. du Sagitaire 1926. Aparținând contingentului războinic al revistei. „Dada“, Georges Ribemont Dessaignes și-a păstrat în zece ani de literatură toată puritatea și sălbăticia primelor lupte. Alături de el recunoști pasul acestei personalități extraordinare, acestei poezii multiple ca o algă marină: Tristan Tzara.

Neinduplecarea temperamentală a lui Georges Ribemont Dessaignes, nebunia unui ritm sufletesc, dusă până în sârma ghimpată a solitudinii, prezintă de data aceasta un fenomen de adâncă intensitate. Prin ce curioasă injecție în coaja unei sensibilități dure totuși, Georges Ribemont Dessaignes știe păstra sprinteneala adolescenței fără posibilitate de compromis? Nici un reumatism nu i-a atins incheieturile. Mulți din tovarășii de baricadă dadaistă ai lui Georges R. Dessaignes, sunt astăzi pe băncile din grădina vecină porților Academiei. Unii refugiați în doctrina psihometafizică a profesorului vienez încearcă în formula (chiar siuciderea e o formulă) de descompunere a visului, justificarea unui gest a cărui frumusețe stăruia în inutilitatea și necauzalitatea lui. Construirea unei logice a visului poate fi tot atât de primejdioasă ca și o logică a treziei. Apăsarea pe buton sau o deșurubare de robinet, cu raport precis între efect și cauză, poate curând deveni o întemnițare. Georges Ribemont Dessaignes poartă între degete însă miraculoasă iarba fiarelor aprinzând o electricitate fără întoarcere de buton, pornind un film incoherent și straniu fără strângere de manivelă. El iubește cu o pasiune nedismulată accidentul, catastrofa, crima care ne va rupe din legile de cale ferată ale obișnuinței. Trenurile vin și pleacă în cuvintele lui fără un Birou al Mișcării reglementând moral și cu măsură, circulația. Vagoane, imaginile se incalcă, personagiile își schimbă între ele numele, individualitățile ca timbre poștale, un neprevăzut continu, inversează evenimentele, sentimentele.

Puritatea din „L'Autruche aux yeux clos“, din cea mai bună dramă modernă „L'Empereur de Chine“ e aceeași întreagă, nenivelată, în Celeste Ugolin.

Celeste Ugolin călătorește între ființe și lucruri, fiecare feareastră îi deslușește o emoțiune nouă.

Dar de ce ași sublinia meritele acestei cărți? Georges Ribemont-Dessaignes nu-și vrea cititori imbecili și gravi. Pe aceștia „Celeste Ugolin“ îi va alungă. Cei tari însă, cu urechea și ochiul ca arcuri nedescordate, vor iubi, vor învăța pe dinafară povestea lui Celeste Ugolin.

■ **„La Capitale de la douleur“** de Paul Eluard. Ed. „Nouvelle Revue Francaise 1926.

Să străbați dumbrăvi și păraie, fără să poți ghici sborul țărâș al potârnicșii, fuga în salturi albe, a iepurelui. Aerul să se rărească dintr'odată, arborii să se desmaterializeze; o lume în care tensiunea arterială din ce în ce mai scăzută,

și respirația oprită ca o potecă. Paul Eluard desvăluie un ținut în care ființele merg în vârful sufletului, lucrurile își pierd umbra sau rămân numai umbră.

Poemele lui nu cuprind metafore, nici imagini. Dar închid un nedefinit, o emoțiune reținută ascunsă ca un vânt de amiază de vară în salcâmi. O poezie scrisă în afară de anotimpuri, în afară de legile și raporturile dintre oameni.

Relații noi fluide supra-geometrice se stabilesc. E ca sub o cupolă din care atmosfera s'a retras pneumatic și cuvintele se lovesc între ele clarificându-se sau dizolvându-se precum cristale.

Nu căutați codul civil al acestei lumi. Ierarhia și ordinea împărțirea avuțiilor sau puterea executivă, nu mai sunt aceleași. Cristof Columb imaginar și abstract Paul Eluard ne-a dăruit sensibilității, un continent altul.

„La Capitale de la douleur“ e uneori mireasmă uneori respirare.

Dar „La Capitale de la douleur“ e poezie pură.

Ilarie Voronca

■ **Paul Eluard : Capitale de la Douleur.** Paul Eluard est un ange de gomme à qui les mots font peur. Sa timidité ne porte que sur les mots ; pour toucher les genoux des choses, directement, il n'y en a pas de plus brutal. Poète des seins de nacre, Eluard peut peindre avec grâce des rocs en rouge, déranger l'ordre des planètes, peigner les cheveux des rivières, enfoncer la mâchoire du bonheur et craindre seulement qu'un mot le touchât de trop près.

*Quand le fond du verre est désert
Quand le fond du verre est fané
Les bouches frappent sur le verre
Comme sur un mort.*

Eluard parmi les poètes est de l'espèce la plus rare ; c'est une colombe d'encre : il ne butte jamais aux pierres — qui parle de la *réalité* ? — il n'est jamais distrait de lui — même — les accidents d'auto c'est trop vieux, on n'y croit plus — il se cherche et il se trouve : pour un train déraillé cent d'arrivés à temps ! Ses messages sont téléphoniques ; sa voix se meurt d'espace, blanchit, pâlit. Poèmes on ne sait d'où venus, la poésie d'Eluard n'est ni ceci, ni cela, ni surtout autre chose. Plume de paon, songe de verre, cheveux d'étoiles, qu'est — elle ? mais qui est Eluard ? et qu'est — ce que la poésie ? Eluard remet tout en question.

*Sur la maison du rire
Un oiseau rit dans ses ailes
Le monde est si léger
Qu'il n'est plus à sa place
Et si gai
Qu'il ne lui manque rien.*

Et je sais des aveugles dont je suis, cherchant à tâtons avec Eluard et heureux de chercher infiniment ta chevelure d'orange dans le vide du monde.

B. Fondane

■ **7 Arts.** Revista Belgiei moderniste, de informațiuni de critică, de echilibru.

Intr'al cincilea sezon de existență își susține vehement cea mai autentică și vie propagandă, în tot ceea ce privește pulsul nou în arte. Servind și pe aceia de a 7-a artă — cinematograful, 7 Arts nu cunoaște șovăiri : pledează. Constelația lor de scriitori, și dedicați e întotdeauna la postul de comandă, Pierre și Victor Bourgeois, P. Flouquet, K. Maes și P. Werric, țin drumul de suplă inițiere. Poate ei să i se datorească multe mii de prozeliți, de educați, de forțe noi. E o publicație de credință și care lipsește — o spunem cu convingere, — în toate părțile.

Folositoare, mai ales acelor, cari caută explicațiile nouilor arte, le-o recomandăm cu insistență. Apare săptămânal. Abonamente pentru ea face în România Integralul : 5 belgas anul ordinar ; 10 acelu de lux.

■ **Documentum.** Revista lui Kassak Layos apare de astă dată la Budapesta. Surghiunul s'a isprăvit, căci politica lucrătorului Kassak s'a împăcat cu noua situație ungurească sau cel puțin a acceptat-o. Noua revistă care apare la Budapesta

cuprinde sub semnătura întregii avangarde ungurești o activitate destul de caracteristă pentru viața socială și artistică actuală.

Costum de arlekin din „Penurie d'amour“ paradă într'un act, ce se va reprezenta la 19 Febr. 1927.

■ **Ligne de Coeur huitième cahier paraissant à Nantes directeur Julien Lanoë avec la collaboration de Reverdy, Max Jacob etc... Un article sur Jacques Vaché, précurseur de dada, idole des surréalistes, qui s'est suicidé en compagnie à 22 ans prenant une grande dose d'opium. Nous détachons ce passage très précieux comme document : Jacques Vaché aurait dit plusieurs semaines avant la drame : „Je mourrai quand je voudrais mourir, et non quand il faudra que je meure. Mais alors je mourrai avec quelqu'un. Mourir seul c'est trop ennuyeux. J'entrainerai quelqu'un dans la mort avec moi. De préférence un de mes amis, les meilleurs pour que la mort me soit plus agreable. „Mais l'Evenement est trop riche pour que le temponement puisse être évité ; il y a là autre chose qu'un prétexte à discours moraux“.**

ERATA. — In numărul trecut al revistei noastre, grație talentului marelui nostru corector, s'au strecurat pe lângă câteva greșeli și următoarea :

In strofa a 11-a a „poeziei“ Fontainebleau de Il. Voronca versul al treilea trebuie să fie în loc de :

„această privire va reține în declin ca'n laț, adică „această privire va reține ziua în declin ca'n laț“.

Pentru celelalte greșeli atragem atenția tuturor criticilor noștri... cu creier pané și cu nasul bombé.

■ Plătiți conform prețului un volum de ION CĂLUGARU adică : „PARADISUL STATISTIC“ cu ilustrații în text de M. H. MANY, — și de A. L. ZISSU :

„SPOVEDANIA UNUI CANDELABRU“, ca să le puteți citi.

■ In 7 arts No. 10 din Ianuarie 1926 trimis redacției noastre o fotografie după un panom compus de Hannes Mayer reprezintă o serie de coperte ale celor mai interesante reviste de avangardă. Printre ele, recunoaștem și una românească „Contemporanul“ a cărei copertă grafică a fost executată de d-nul M. H. MANY.

■ In Sala Comedia la Paris, în Ianuarie au avut loc un concert de muzică modernă românească. S'au cântat sonate la vioară și pian de : Erescu, Marcel Mihalovici și Golestan. Aplauze mari cât flămuri au salutat pe colaboratorul nostru Marcel Mihalovici.

Academia artelor Deco-
rative mutându-și sediul în
Str. Câmpineanu, 17, mărită și
reorganizată, a început al 3-lea
an de activitate la 1 Octombrie
1926, cu următoarele cursuri, atât
pentru începători, cât și pentru înaintași :

BATIC
LEGATORIE ARTISTICA
LUCRARI IN METAL
DESEN
PICTURA
SCULPTURA
GRAFICA
ARHITECTURA
ORNAMENTICA
COMPOZIȚIE

CURSURI PERMANENTE

LA ACADEMIA DE ARTA DECORATIVA

INFORMAȚIUNI ȘI PROSPECTE LA BIBLIOFILA STR. WILSON Nr.

1. Clasa specială pentru lucrări în Metal.
2. Clasa specială de Legatorie artistică.
3. Clasa de lucrări artistice în Piele.
4. Clasa pentru Covoare.
5. Clasa de Batik și Țesături Pictate.
6. Clasa specială de Grafică :
a) Cursuri de Litografie,
b) Aqua-forte,
c) Cursuri de gravură în lemn,
d) Cursuri de tiraje și încercări de presă, cu unelte proprii
7. Clasa de exerciții Grafice :
Ornamentică modernă și scriere artistică.
8. Clasa specială pentru Reclame și Afize.
9. Cartea ilustrată.
10. Clasa specială de Desen și Pictură.
11. Clasa de Pictură Decorativă și Compoziție.
12. Clasa de Sculptură.
Modelaj după natură și ornamentală.
13. Sculptură în lemn.
14. Clasa de Sculptură în Fildes :
Modelaj, relief și bijuterie.
15. Artă religioasă :
Pictură bisericească și obiectele de cult.
16. Arhitectură de decorarea interiorului :
Proiecte pentru mobilier modern și aranjamentul interiorului.
17. Prelegeri despre Istoria Artei și Studiul Stilurilor.
18. Cursuri Speciale pentru Copii și Tineret.

Desen, pictură, modelaj, lucrări artistice în carton, metalo-plastic, ceramică, lucrări în piele, siluete, jucării artistice, compoziție, etc.

SE EXPUNE :

După schițele D-lui A. Vespremie

Obiecte în Metal,
Cărțilegate,
Lămpi, Lucrări în fildes etc.

După schițele și proiectele pictorului
M. H. Maxy :

Mobilă Modernă de Boudoir.
Perne, Covoare, etc.
Dantelă Modernă de Dagowert-Peche +
Ceramică Modernă de M. Marigo-Brăila.
Cristaluri din atelierul „Primavera“ Paris.
Batika D-na Vespremie.
Lucrări în piele de D-na Petrescu.
Mobilă modernă pentru dormitor și sufragerie,
după schițele d-lui H. Mandel.

Grafica
Litografie, aqua-fortă, gravuri în lemn, monotype,
de J. Al. Steriadi, C. Cuțescu-Storck, M. Manolescu
Bruteanu, L. Bălăcescu-Demetriade, S. Maur și alții.

Pictură, sculptură, desene și obiecte de artă
decorativă
de: Nina Arbore, L. Bălăcescu-Demetriade,
Victor Brauner, Nadia Bulyghin-Grossman, E.
Cuțescu-Storck, Ferikide, Olga Greceanu, P.
Iorgulescu, M. H. Maxy, Medrea, Corneliu Mi-
hăilescu, Sirova Medrea, S. Maur, Jean Al.
Steriadi, Mattis Teutsch, A. Vespremie și alții.

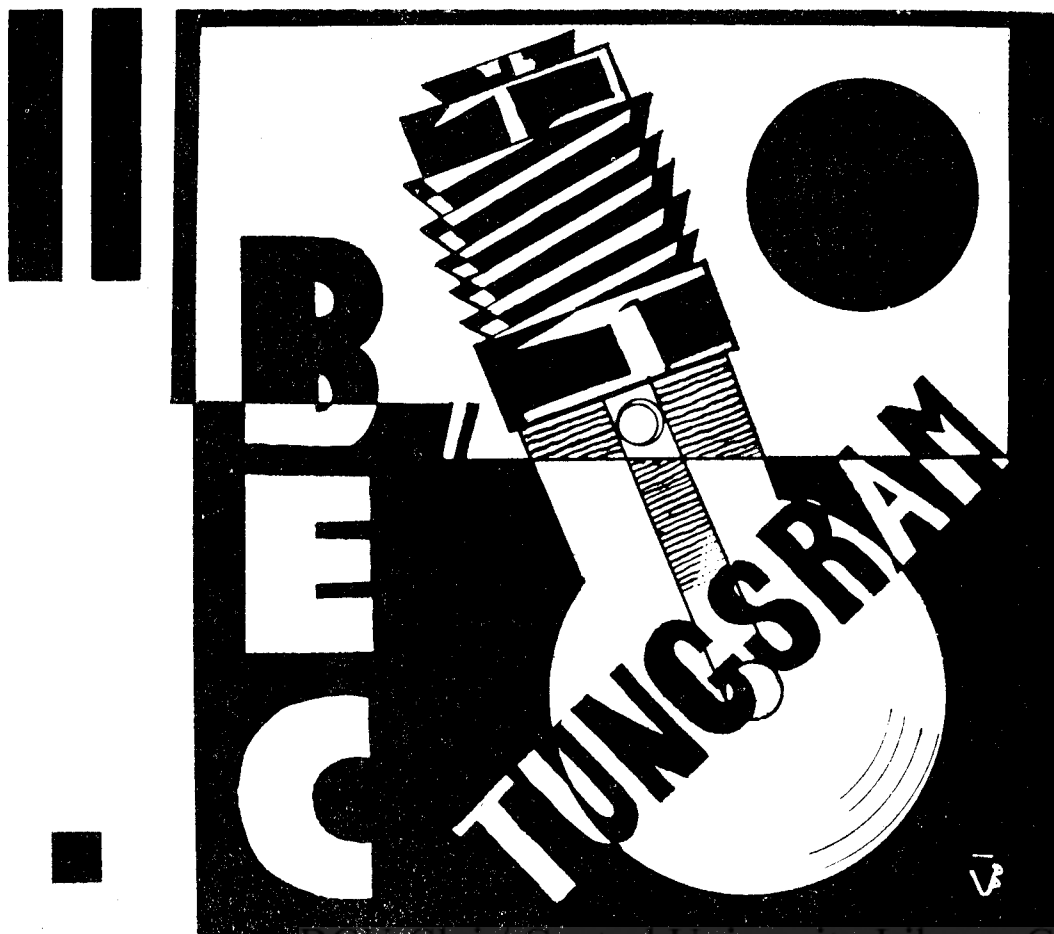
Aranjamentul expoziției după
schițele pictorului M. H. Maxy :

DEȘCHIS 9-1 & 3-7

EXPOZITIA
ACADEMIEI ARTELOR
DECORATIVE

BUCHUREȘTI
STR. CÂMPINEANU Nr. 17

SALON PERMANENT DE ARTA DECORATIVA PENTRU INTERIORUL MODERN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DER STURM
MONATSHEFT

Herausgeber : **Herwarth Walden**

Poŕtdamerstr. 134 Berlin

CAHIERS D'ART
publiée par **Christian ZERVOS.**
Paris, Rue de Fleurus
30 & 32 VI.

DOCUMENTUM
DIR: **KASSAK LAJOS**
B U D A P E S T A

ANTHOLOGIE
du groupe moderne
d'ART de Liege.
Redaction :
GEORGES LINZE

Fot. Weiss, Calaraŕi 25. Clisee Maur & Comp.

Tip. «Reforma Sociala» Bucureŕti

EXEMPLARUL
10 LEI

II SERIE
ABONAMENT
200 LEI

„INTEGRAL“
ANUL III — FEBR.-MARTIE 1927

EXEMPLARUL
10 LEI

II SERIE
ABONAMENT
200 LEI